
СЕМАНТИЧНАЯ СТРУКТУРА БЕЛАРУСКИХ АНТРАПОНИМАЎ (НА ПРЫКЛАДАХ ІМЁН І ПРОЗВІШЧ СТУДЭНТАЎ МІК)

А.А. Разумовіч, МІК, УФФ, 1-ы курс

*Навук. кір.: Л.І. Шпакоўская,
ст. выкладчык*

*«Назваць чалавека, даць яму імя,
пераадолець хаатычна цякучасць жыцця –
значыць зрабіць свет асэнсаваным»
А.Ф. Лосеў*

Антрапонімы – асабістыя імёны людзей. Яны ўключаюць у сябе асабістыя імёны і прозвішчы і маюць сваё паходжанне, структуру і варыятыўнасць. Існуюць традыцыйныя кампаненты антрапоніма, з якіх могуць складацца розныя мадэлі наймення чалавека:

1. Імя – асабістае імя, якое даецца пры нараджэнні, звычайна адно, але ў старажытнасці магло давацца і некалькі імёнаў. Асабістыя імёны людзі мелі ва ўсе часы, ва ўсіх цывілізацыях. У кожнага народа яны звязаны з яго культурай, побытам. Для таго, каб якое-небудзь прозвішча з'явілася ў гэтага народа, неабходны пэўныя культурна-гістарычныя ўмовы.

Любое слова, якім называлі чалавека, людзі пачыналі ўспрымаць як яго асабістае імя, і, такім чынам, любое слова магло стаць імем.

Асабістае імя служыць для абазначэння асобнага чалавека і дадзена яму ў індывідуальным парадку для таго, каб мець магчымасць да яго звяртацца, а таксама гаварыць аб ім з іншымі. Роля асабістага імя ў жыцці чалавека вельмі вялікая. Кожнага чалавека можна назваць не інакш як па імені, таму ўсе яго добрыя або дрэнныя ўчынкі робяцца набыткам галаснасці дзякуючы імя.

Асабістыя імёны ўжываюцца не толькі ў побыце, у прыватных размовах, але і ў дакументах, у розных афіцыйных сітуацыях, у юрыдычнай практыцы, дзе найменшая недакладнасць у запісе выклікае тыя ці іншыя наступствы. Яны могуць быць моднымі, ці, насупраць, не прымацца грамадствам.

Па структуры імёны размяркоўваліся па:

- знешніх прыкметах дзіцяці, ў залежнасці ад характару і паводзінаў дзіцяці;
- па ўнутраных якасцях;
- па ліку нараджэння дзіцяці;
- па пачуццях бацькоў да народжанага дзіцяці;
- па асацыяцыі з прадметамі навакольнага асяроддзя, у тым ліку імёнамі, звязанымі з жывёльным і раслінным светам;
- па асацыяцыі з прадметамі быту.

2. Прозвішча – перадаецца з пакалення ў пакаленне па мужчынскай лініі. Прозвішча з'явілася найбольш позна па часе ўзнікнення элементаў назвы людзей. Слова «прозвішча» ўвайшло ў беларускую мову адносна позна. Яно паходзіць ад лацінскага слова «прозвішча» – сям'я. У беларускай мове часам ўжываюць гэтае слова з тым жа значэннем: фамільныя рэліквіі, фамільнае срэбра, г.зн. здаўна якія знаходзіліся ў валоданні дадзенай сям'і.

Антрапонімы займаюць немалаважнае месца ў мове. Гісторыя беларускай антрапаніміі каранямі сыходзіць у далёкае мінулае і самым цесным чынам звязана з гісторыяй народа і яго мовы.

У цэлым, можна зрабіць выснову, што антрапаніміка – адзін з самых цікавых і актыўна вывучаемых раздзелаў мовазнаўства апошняга дзесяцігоддзя.

СРЕДСТВА МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ В ЖИЗНИ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ

П.К. Тонкович, МИУ, ф-т экономики, 1-й курс

*Науч. рук.: И.В. Котляров,
д.с.н., профессор*

В Законе Беларуси «О средствах массовой информации» от 17.07.2008 г. дается следующее определение: «средство массовой информации – форма периодического распространения массовой информации с использованием печати, телевизионного вещания и радиовещания, глобальной компьютерной сети Интернет».